

SOCIETAT

La República, l'església i les sardanes

Lluís Subirana

L'any 1933, la junta del Foment de la Sardana de Sabadell va acordar celebrar una ballada per commemorar el segon aniversari de la República.¹ Va coincidir, però, que el 14 d'abril era, precisament, Divendres Sant.² Un grup de socis va estimar que, tot i que l'entitat havia de fer els actes adients per commemorar la proclamació de la República Catalana, per no ferir susceptibilitats proposaven que la festa es traslladés a un altre dia i van adreçar a la junta una petició en aquest sentit signada per Francesc Pujadas, Feliu Renau, Jaume Busqué, Jaume Mumbert i 152 signatures més. Alguns d'aquests signants estaven molt vinculats a l'Acadèmia Catòlica.

La petició d'ajornament va ser rebutjada per la junta al·legant que no podien tenir en consideració si els dies que organitzaven sardanes afectaven a una determinada religió o opció política, perquè el Foment de la Sardana era una entitat neutral, tal com molt bé descrivien els seus estatuts. L'organització d'aquesta ballada amenaçava, doncs, de dividir els socis del Foment.

Evidentment, la resposta de la junta no va satisfer els partidaris de l'ajornament que, en un nou escrit, van tornar a exposar raons de patriotisme, liberalisme, democràcia i conveniència per no celebrar la ballada, alhora que adreçaven a la junta una petició d'assemblea extraordinària per debatre la qüestió, petició que va ser atesa. Com era d'esperar, però, la reunió va ser molt polèmica. El president del Foment, Josep Mimó, havia dimitit i el vicepresident Josep Crous, en nom de la junta, va assabentar els assistents que la proposició en qüestió era antireglamentària i que no hi havia lloc a deliberar. Després de les batusses verbals corresponents, es va posar a votació "el no hi ha lloc a deliberar" proposat per la junta, que va ser aprovat per 118 vots a favor i 97 en contra.³

Els arguments de les dues parts van quedar exposats en diversos articles al *Diari de Sabadell*. Els partidaris de no fer coincidir la ballada escrivien coses com aquestes:

"Les esquerres han assaïtat el Foment de la Sardana. L'esquerranisme de moda, aquell que fa creure que per ésser liberal, obrerista i republicà, cal ésser menja-capellans ha pres les regnes de l'entitat. Que el Foment restés exclòs de tota filiació política és una cosa que hem defensat sempre a peu i a cavall. Però si el Catalanisme per vosaltres és una política, per a nosaltres no. Digueu que no volem fer sardanes el 14 d'abril perquè no tenim cap religió ni respecte als que en tenen i celebrem la República a seques perquè la República Catalana només la commemoren els catalanistes i això es fer política."

Les rèpliques de la junta del Foment, argumentaven d'aquesta manera el fet de no suspendre la ballada:

"El Foment de la Sardana, en qüestions de política i religió n'ha d'estar íntegrament al marge. Aquesta Junta no podia trencar el ritme de fer sardanes en dia de festa senyalada pel motiu "únic" de què la festa del 14 d'abril coincidís amb una diada religiosa. Trobem natural que pel respecte que alguns dels nostres associats senten per aquella diada religiosa dei-

xin d'assistir a la ballada; però d'això a privar de què no puguin assistir-hi tampoc aquells altres socis que aquell dia el senten com un dia de gran festa, té una tendència una mica massa marcada per què nosaltres, des de la Junta, volguéssim dissimular-la".

Davant de posicions tan enfrontades com les exposades, fa poc he trobat un nou testimoni que feia referència a aquest fet. Es tracta de l'article *Coincidències* de Maria Teresa Duran i Nogués, reproduït al llibre *Tribut pòstum*, editat el 1934 per la família en homenatge a l'autora, morta a la prematura edat de 24 anys, uns mesos després d'escriure aquest article.

"Confesso, escriu Maria Teresa Duran, que a mi personalment, aquesta coincidència no em resulta gaire agradable, sinó, al contrari, força penosa, puix que, per mi, aquest dia és un dia més aviat trist i propi per la meditació i la pregària. Crec, a més, que aquest és el sentir de tots els catòlics i fins de molta gent que, sense ésser-ho, s'havien acostumat ja al misticisme d'aquests jorns. Ara bé, com que a més de catòlica sóc liberal, entenc que les idees i opinions dels altres, tant si ens són favorables com adverses, són dignes del major respecte. Per aquest motiu considero una equivocació pretendre imposar els sentiments d'uns sobre els dels altres. En conseqüència, si la major part del socis del Foment de la Sardana opinen que ha de celebrar-se una ballada per